

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/298/2019
Identifikačné číslo spisu:	7513220114
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:7513220114.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne L. E., bývajúcej v obci U. L. č. X, zastúpenej JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Škultétyho č. 3, proti žalovaným 1/ Slovenskej sporiteľni, a.s, so sídlom v Bratislave, Tomášikova č. 48, IČO: 00 151 653, 2/ Platiť sa oplatí s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mostová č. 2, IČO: 45 684 618, 3/ B. B., bývajúcej v L., F. č. XXXX/X, o neplatnosť dobrovoľnej dražby, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 14 C 516/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2019 sp. zn. 9 Co 89/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2019 sp. zn. 9 Co 89/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. októbra 2017 č. k. 14 C 516/2013 - 375 žalobu zamietol (I.); rozhodol o trovách konania (II., III.).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. januára 2019 sp. zn. 9 Co 89/2018 (č. l. 410) rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Košice - okolie z 23. novembra 2017 č. k. 14 C 516/2013 - 385 potvrdil (I.); rozhodol o trovách konania (II.).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP (č. l. 420 a nasl.).

4. K dovolaniu podala svoje vyjadrenie iba žalovaná 3/ (č. l. 450).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že odvolací súd konal so stranou konania - pôvodným žalobcom 2/ W. E., bývajúcim v U. L. č. X a aj vo veci rozhodol potom, čo tento stratil procesnú subjektivitu, pretože dňa XX. N. XXXX zomrel (t. j.

pred vydaním rozhodnutia odvolacieho súdu), rozsudok odvolacieho súdu podľa čl. 4 ods. 1 CSP s poukazom na § 438 a § 161 CSP zrušuje a podľa § 450 CSP vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

7. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť („ďalej len procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8.1. Ustanovenie § 161 CSP ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť tak, aby súdne konanie mohlo prebehnúť v súlade so zákonom a aby súd v súlade so zákonom mohol tiež rozhodnúť. Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti účastníka byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania). Spôsobilosť byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania) znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá. Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením, prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka).

9. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP).

10. Z obsahu súdneho spisu, konkrétne z úmrtného listu (pôvodného) žalobcu 2/, ktorý tvorí prílohu dovolania vyplýva, že zomrel XX. N. XXXX (č. l. 428), t. j. pred vydaním rozhodnutia odvolacieho súdu (30. januára 2019). Táto skutočnosť bola potvrdená aj vykonanou lustráciou v Registri obyvateľov.

10.1. Pozornosti odvolacieho súdu zrejme táto skutočnosť unikla, keďže o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodoval aj za účasti strany konania - pôvodného žalobcu 2/, ktorý v priebehu odvolacieho konania procesnú subjektivitu stratil a napriek tomu mal za to, že mu bol rozsudok odvolacieho súdu účinne doručený prostredníctvom jeho právnej zástupkyne (č. l. 415). Podľa § 33b ods. 1 písm. d/ zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka plnomocenstvo zanikne (stratí právne účinky) ak splnomocnenec zomrie. Z uvedeného teda vyplýva, že v danom prípade nemožno považovať za účinné doručenie rozsudku odvolacieho súdu pôvodnému žalobcovi 2/ prostredníctvom jeho právnej zástupkyne v čase po jeho smrti. Rozsudok odvolacieho súdu preto v tejto súvislosti nemohol nadobudnúť ani právoplatnosť. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že súd prvej inštancie po podaní dovolania správne do súdneho spisu obstaral uznesenie Okresného súdu Košice - okolie z 21. marca 2018 č. k. 10 D 43/2018 v dedičskej veci po poručníkovi - pôvodnému žalobcovi 2/, ktorým bolo konanie o dedičstve zastavené (č. l. 429), čím však nedošlo k zhojeniu pochybenia odvolacieho súdu, že tento konal so stranou konania, ktorá nespĺňala podmienku procesnej subjektivity.

11. Keďže v čase rozhodovania odvolacieho súdu nebola splnená základná procesná podmienka konania - podmienka procesnej subjektivity pôvodného žalobcu 2/, dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu podľa čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP s poukazom na § 438 a § 161 CSP zrušil (§ 449 ods. 1 CSP rieši situáciu zrušenia rozhodnutia dovolacím súdom v prípade, ak dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je dôvodné, čo nie je tento prípad, preto dovolací súd na základe tohto výslovného ustanovenia CSP nerozhodol) a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie zohľadňujúc skutočnosť, že pôvodný žalobca 2/ dňa 28. decembra 2017 zomrel.

12. Dovolací súd sa vzhľadom na svoje zistenia a konštatovania (bod 10 a 11 tohto rozhodnutia) v ďalšom už nezaoberal dovolacími dôvodmi dovolateľky.

13. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

14. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.